

[Rytter.]

Ret maa gives af Loven og ikke af vedkommende Minister. Selv om Ministeren kun vil give denne Ret i faa Tilfælde, saa staar det dog altsaa i hans Magt at sige til de Dommere, som han mener af en eller anden Grund har gjort sig fortjent dertil: I skal faa Lov til at opretholde jeres Levestandard, jeg skal sørge for, at I bliver afskediget. Bliver de derimod siddende, faar de mindre. Dette er i Strid med, hvad Monrad tænkte sig.

Jeg hævder altsaa, at efter Lovforslaget bliver Dommerne endnu mere afhængige af Administrationen, end de har været tidligere. Men efter de to Udkast, jeg har nævnt, var det netop Meningen at stille Dommerne uafhængigt af Administrationen og tillige af Lovgivningsmagten, for saa vidt dette overhovedet kunde lade sig gøre.

Jeg kunde tænke mig, at den højtærede Justitsminister vil gøre gældende, at de Grunde, der i sin Tid fik Monrad og Lehmann til at gaa ind for den Fortolkning, som jeg gaar ind for, ikke foreligger i Dag. Men jeg tror nu, at de foreligger langt, langt stærkere i Dag end i 1848—49, fordi vor Lovgivning er blevet langt mere politisk præget, end den var den Gang. Derfor er det af yderste Vigtighed, at vi har Dommere, som ikke behøver at være afhængige af Lovgivningsmagten og ikke behøver at tage Hensyn til Administrationen, Hensyn, som de i stor Udstrækning bliver nødt til at tage efter Lovforslaget, hvis de vil opretholde deres Levestandard, og Ministeren vil gøre Brug af Dispensationsbestemmelsen, hvad man ikke maa haabe. Her taler vi jo kun om Muligheden for, hvad der kan ske, og det er denne Mulighed, jeg for mit Vedkommende frygter.

Den højtærede Minister er selvfølgelig ud fra sin Anskuelse — at Domstolene ikke kan tilsidesætte som grundlovsstridig en Lov, der er vedtaget af Rigsdagen — ikke i den Grad Modstander af en saadan Lovgivning som jeg, der har det Synspunkt, at Domstolene maa være berettigede til at tilsidesætte en Lov, og jeg mener altsaa, at det foreliggende Lovforslag er i Strid med Grundloven. Jeg mener, at selv om man vil være yderst elskværdig, kan man sige, at Lovforslaget ligger saa nær op ad det grundlovsstridige, at det er forkert, at Rigsdagen i en Haandevending skal tage Standpunkt til det. Den Lære, som man i 80 Aar har hævdet, kan man ikke uden videre tilsidesætte, fordi en ny Anskuelse dukker op. Jeg tror, man fra Lovgivningsmagtens Side skal være forsigtig, thi den Tid vil sikkert komme,

da alle Partier vil ønske — hvad man jo allerede maa nu — at have en saa uafhængig Dommerstand, at der ikke er blot saa meget som Mulighed for, at det kan siges, at Dommerne er afhængige. Hvis vi gaar med til dette Lovforslags Tanker, frygter jeg, at man, selv om der maaske ikke bliver Grund til det, dog vil kunne spørge: Hvorfor dømte Dommeren saadan og saadan? Var han bange? Det er denne Mulighed, jeg vil gøre alt, hvad jeg kan, for at udelukke.

Jeg vilde ikke være gaaet saa stærkt i Ilden for denne Anskuelse, hvis man kunde sige som saa: Dersom denne Ordning i Løbet af nogle Aar viser sig at være forkert, kan vi jo lave den om igen. Men Rigsdagen maa være klar over, at her staar vi ved et Vendepunkt. Naar dette Lovforslag én Gang er vedtaget, er det umuligt at vende tilbage til den gamle Ordning, thi har Lovgivningsmagten én Gang sagt, at disse Forhold ikke hører hjemme under Grundloven, men under den almindelige Lovgivning; har vi for alle Tider slaet fast, at den almindelige Lovgivningsmagt kan gribe ind overfor Dommere paa lignende Maade som overfor andre Embedsmænd. Derfor er Tingene kastet gennem Vedtagelsen af det foreliggende Lovforslag. Selv om vi om 10 Aar skulde fortryde dette Skridt, idet vi indser, at vi har skabt en saadan Dommerstand, som Ørsted, Monrad og Lehmann i 1849 saa stærkt søgte at undgaa, kan vi ikke vende om, for saa er Spørgsmaalet afgjort, idet Dommerne saa ikke mere er grundlovsrædsigt beskyttet, saaledes som Ørsted, Monrad og Lehmann vilde have det. Jeg haaber derfor, at vi ved en Undersøgelse i Udvalget kan faa Klarhed over, om denne Bestemmelse er grundlovsstridig eller i alt Fald saa nær op ad det grundlovsstridige, at vi ikke bør vedtage den. Jeg siger ligesom den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti (Godskesen), at jeg er endnu ikke saa gammel eller saa forstokket, at jeg, hvis den højtærede Justitsminister med gode Argumenter kan overbevise mig, ikke vil lade mig overbevise. Men jeg vil altsaa paa Forhaand udtale, at jeg er af den Anskuelse, jeg her har gjort mig til Talsmand for. Jeg har søgt at sætte mig saa godt ind i Sagen, som jeg vel kunde; den interesserer mig og har altid interesseret mig, lige siden dette Spørgsmaal opstod.

Justitsministeren (Zahle): Jeg kan fatte mig i temmelig stor Korthed, for der er jo ikke kommet saa meget frem, som trænger til Imødegaelse. Hvad Ørsted, Monrad og Lehmann har tænkt, kan det ikke hjælpe